

Zaterdag 27 april 1918 – ochtendeditie.

Parijs, 26 april. De Duitsers hebben een krachtige aanval gedaan op de stellingen, die de Frans-Engelse troepen tussen Bailleul en Wijtschate bezet houden. Ten zuiden van Ieper werd een hevige strijd ingezet, die eindigde met een licht terugtrekken van onze linie, doch de strijd wordt voortgezet.

Londen, 26 april. Officieel avondbericht. Ten noorden van de Leie duurt de strijd op het gehele front van de nabijheid van Dranouter af tot het Ieper-Komenkanaal met hevigheid voort. De vijandelijke aanval van gisteren werd met grote kracht door negen Duitse divisies ondernomen.

Hedenochtend vroeg zijn de Frans-Britse troepen tot de tegenaanval overgegaan en slaagden er eerst in om enige vorderingen te maken en een aantal vijanden gevangen te nemen. Later op de dag hernieuwde de vijand zijn aanvallen met bijzondere druk op de stellingen der geallieerden van Loker tot De Klijte en aan weerszijden van het Ieper-Komenkanaal. In de nabijheid van De Klijte en Scherpenberg zijn alle vijandelijke aanvallen tot staan gebracht doch na een verbitterd gevecht, waarbij een reeks vastberaden aanvallen met zware verliezen voor de vijand werden afgeslagen, slaagde deze erin om onze linie in de richting van Loker terug te dringen. Aan beide zijden van het Ieper-Komenkanaal maakte de vijand eveneens enige vorderingen.

Berlijn, 26 april. Met de verovering van de heuvelreeks en de aan beide zijden daaraan grenzende vijandelijke stelling van het kanaal van Komen naar Ieper, zuidwestelijk van Dranouter tot 4 km ten noordwesten van Bailleul, heeft het leger van Sixt von Arnim een nieuw, groot succes bevochten. Eerst enige dagen geleden hadden de Fransen in dit vak aan de Kemmelberg, dus op het gewichtigste

punt van het Britse verdedigingsfront, een zwaar geteisterde Engelse divisie afgelost. In een gloedvolle dagorder heeft sir Douglas Haig op het ingrijpen der bondgenoten gewezen, ten einde de gezonken moed van zijn troepen op te heffen. Ook deze hoop op hulp van Frankrijk, waarop meer en meer door Engeland beslag wordt gelegd, heeft bewezen bedrieglijk te zijn, toen in de ochtend van 23 april, na een korte, doch buitengewoon krachtadige geschutvoorbereiding, de Duitse troepen de steile helling van de Kimmelberg, stormenderhand innamen. Ze braken de tegenstand van de Fransen even snel als die van de Engelsen ten oosten en ten westen van Kimmel en ten noordwesten van Wijtschate. Het stormenderhand veroverde dorp Dranouter viel na een zware strijd in de handen van de door zijne keizerlijke hoogheid prins Frans aangevoerde Beieren.

Berlijn, 26 april. De Lokal Anzeiger bevat hedenochtend de volgende aantekening over de betekenis van de Kimmelberg: de Kimmelberg, aan de oostelijke rand waarvan de plaats Kimmel zelf is gelegen, speelt naar de vijandelijke berichten en beschouwingen ons herhaaldelijk hebben medegedeeld, indien wij het zelf niet reeds wisten, een aanzienlijke rol bij de verdediging van het Vlaamse front, in het bijzonder van Ieper. Op 7 km terzijde van het laatste draaipunt van de Engelse rechtervleugel is de door niets gedekte stad gelegen. De Kimmelberg beheerst haar niet alleen, doch ook de straatwegen en spoorlijnen over Poperinge. Onze aanval van Bailleul en Vleugelhoek vulde die van Wijtschate aan en daarmee de van het oosten uitgaande aanval op de berg, door bedreiging van het zuidwesten uit, daar Vleugelhoek ongeveer op drie en een halve kilometer zuidwestelijk van de Kimmelberg ligt.

De vertwijfelde tegenaanvallen van de vijand op onze troepen bij Vleugelhoek, waarvan het stafbericht van 25 april melding heeft gemaakt, wijzen er genoegzaam op dat de vijand zich van het gevaar bewust was. Opmerkelijk is dat aan deze tegenaanval slechts Fransen

deelnamen, waaruit de gevolgtrekking is te maken dat de verdediging van de eigenlijke Kemmelberg aan de Engelsen werd opgedragen.

Londen, 26 april. Reuters correspondent bij het Britse leger seint op 26 april: in de loop van de dag van gisteren heeft het centrum van het slagfronten van de streek der Somme tot Vlaanderen terug heen en weer geschommeld. De Duitse legeraanvoering is zeer opportunistisch geworden in haar tactiek en indien de vijand zijn terreinwinst ten oosten van Amiens zou hebben behouden, zou een uitbreiding van de zware strijd in deze streek mogelijk zijn geweest. Doch de schitterende tegenaanvallen van de Australische bataljons herstelden de toestand in ons voordeel; gisteravond werd de enige overgebleven vijandelijke post in Villers-Bretonneux gezuiverd.

Terwijl er thans ongeveer 13 officieren, 600 man van andere graden en 27 machinegeweren door ons werden gevangen genomen en buitgemaakt, wordt gemeld dat de telling nog niet is voltooid.

Op de noordelijke oever van de Leie hebben wij kleinere aanval ondernomen om onze linie te verbeteren, die goed slaagde. Alhoewel het vijandelijk geschut een zwaar vuur opende en onze verbindingswegen trachtte af te snijden, verjoegen wij de bezetting van verscheidene huizen en posten en maakten 50 gevangenen.

In de lucht.

Havre, 26 april. Officieel. Gisterochtend patrouilleerden de vliegeradjudanten de Meulemeester, Georges Kervyn en de Mevius in een eendekker boven de gevechtlinie, toen ze een Duits eskader van 21 vliegtuigen ontmoetten. De drie Belgische vliegers aarzelden niet om de strijd aan te binden. Vier Duitse vliegers geraakten los van de groep. Kervyn en de Mevius slaagden er in om een ervan te isoleren

en hun machinegeweervuur op hem te richten. De vijandelijke vlieger, die door een kogel in het hoofd en verscheidene kogels in zijn lichaam werd getroffen, viel in de Belgische linie ter hoogte van Bootshoeke neer. De drie andere vijandelijke vliegers namen de vlucht.

De aanval op Oostende en Zeebrugge.

Berlijn, 26 april. De strijd bij Zeebrugge en Oostende ontpopt zich telkens duidelijker als een schitterend wapenfeit der Duitsers. Onze kustverdediging beantwoordde volkomen aan de verwachtingen. De stukken op het havenhoofd en de machinekanonnen namen de Engelse kruiser Vindictive al toen hij aanstevende onder vuur.

Ze zaaiden de ernstigste verwarring onder de aan dek opeengedrongen zeesoldaten. Daarom konden maar 40 tot 50 man van de Engelse landingsmacht op de pier komen. De verdedigingsmanschappen hebben hen in een verbitterd handgemeen tot de laatste man over de kling gejaagd. De Vindictive verdween met zware averij in de nevel.

Onder de op Oostende afgestuurde Engelse versperringsschepen en landingskruisers werd verwarring aangericht. Ze werden op verscheidene plaatsen beschadigd en zonken ver buiten de toegang tot de haven dicht voor het strand.

De tegenpartij bereikte in weerwil van de grote, bloedige offers en stoffelijke verliezen het doel niet. Integendeel, de duikbootoorlog is als gevolg daarvan geen uur geschorst. De in- en uitvaart ten opzichte van Zeebrugge werden al de 24^e door torpedoboten, de 25^e door duikboten op de gewone manier gebruikt.

Wolff wijst er met nadruk op, dat de Duitsers Kimmel aan Franse divisies hebben ontrukkt, dat de Fransen de zwaarste verliezen

hebben geleden en dat het merendeel der 6500 gevangenen ook uit Fransen bestaat. Tegelijk zijn de Engelsen uit de daaraan palende stellingen geworpen.

De militaire medewerker van de Information ziet in de Duitse aanvallen, gelijk aan de Somme en in Vlaanderen uitgevoerd, de inleiding van het derde grote stadium in de slag. Wel verschilt het tot nu toe van de vorige, maar de algemene oogmerken (Amiens en Calais) blijven dezelfde. Op het ogenblik geldt het geen omvangrijke strategische verrichtingen, maar krachtige tactische acties, die erop zijn aangelegd om beperkte voordelen te verschaffen, maar nochtans van voldoende belang dat een menigte daarvan op het verre strategische doel heen stuurt. Het is de terugkeer tot het trachten te bereiken van beperkte doeleinden, het is een nieuwe uitgave op ruimere schaal van de veldtochten van 1916 en 1917 bij Verdun, de Somme, in Champagne en in Vlaanderen. De schrijver ziet daarin het bewijs, dat Duitsland zich moet uitputten zonder andere dan plaatselijke uitkomsten te bereiken. Hij wijst erop, dat Villers-Bretonneux, dat de Duitsers een poosje in handen hebben gehad, door een twaalfstal kilometer van Amiens wordt gescheiden en dat het succes der Duitsers aanzienlijk was. Donderdag hernamen de Engelsen het dorp evenwel. Deze gebeurtenissen doen de schrijver denken aan de felle gevechten van voor twee jaar om de Thiaumont-hoeve of het dorp Fleury voor Verdun. Dat de Duitsers Hangard, 5 km ten zuiden van Villers-Bretonneux veroverden, verandert haast niets aan de toestand.

Naar reeds werd gemeld is generaal Rucquoy onlangs als hoofd van de Belgische generale staf door generaal Gillain vervangen.

Generaal vlieger Gillain is 60 jaar oud. In 1888, toen hij de krijgsschool had beëindigd, deed koning Leopold II een beroep op de jonge officier om hem behulpzaam te zijn bij de stichting van de

Kongostaat, de toekomstige Belgische kolonie. Van 1888 tot 1896 nam luitenant Gillain deel aan de strijd tegen de Arabieren in Kongo, om daarna naar Europa terug te keren en als adjudant van generaal Mallot, later van generaal Morsch werkzaam te zijn. Bij het afkondigen der mobilisatie was hij kolonel van het 4^e regiment lansiers. Tijdens de oorlog heeft hij achtereenvolgens als generaal-majoor en luitenant-generaal der 1^e cavaleriebrigade en de 5^e legerdivisie aangevoerd.

In de hoofdcommissie van de Duitse Rijksdag heeft, naar men weet, kapitein von Hebbinghaus namens de regering enige mededelingen verstrekt aangaande de onderneming van de Engelsen tegen Zeebrugge en Oostende. Scheidemann verklaarde donderdag, dat hij nadere ophelderingen verlangde. Van deze verklaring nam de regering niet de geringste notitie.

Later kwam kapitein von Hebbinghaus weer op de aanval op Zeebrugge terug. Hij gaf een uitvoerige schets van het geval, die in het verslag van de zitting niet wordt weergegeven, en verklaarde in aansluiting daarmee, dat de Engelsen slechts tot de aanval uit zee tegen de Duitse vlootsteunpunten waren overgegaan, omdat zij er aan wanhoopten op het land succes te behalen.

Verder vroeg Scheidemann inlichtingen omtrent wrede vonnissen van de militaire rechtbanken in België.

Verschillende sprekers, waarbij ook de vooruitstrevende Mueller-Meiningen, steunden Scheidemann.

Naar aanleiding van berichten uit Frankrijk over doodvonnissen, door de Duitsers in België voltrokken, meldt een draadloos telegram uit Duitsland, dat op 22 februari te Antwerpen 52 Belgen wegens spionage werden veroordeeld en wel 24 tot de doodstraf. Aan zes

van hen werd deze straf niet aanstonds, maar op 16 maart voltrokken. Bij hen waren de voormalige Belgische gezantschapsambtenaar van Bergen en de priester Moons. Het bericht over het vermeende doodschietsen van drie nonnen en drie priesters is verzonnen. De veroordeelden waren slachtoffers van de Engelse spionagedienst. Deze had hen opgedragen, om Duitse troepenbewegingen in België na te gaan en daarvan bericht te doen. Het Duitse telegram voegt er bij, dat de Engelse leider van de spionage bij die gelegenheid te Bergen in Nederland was gevestigd.

Zaterdag 27 april 1918 – avondeditie.

Berlijn, 27 april. Officieel middagbericht. Ten noorden van Wijtschate zijn we vooruit gekomen tot aan de zuidelijke rand van Voormezele.

Tevergeefs trachtten Franse en Engelse divisies ons de Kemmel weer te ontrukken. Hun aanval op het front tussen Loker en Dikkebus, en in de avond tussen Loker en Dranouter ingezet, zakten in ons vuur onder grote verliezen ineen. Waar de vijand onze linies bereikte, dolf hij in gevechten van man tot man het onderspit.

Londen, 27 april. De correspondenten bij het Britse leger in Frankrijk leggen er de nadruk op, dat het verlies van de Kemmelberg, die de Duitsers hebben bezet, dezen nog niet in het bezit stelt van de andere heuvels, die ze nog niet hebben bezet.

Ook brengt het verlies van de Kemmelberg nog niet de ontruiming van Ieper met zich mee. Bovendien worden er tegenaanvallen gedaan. Ofschoon de Fransen de hoofdaanval te weerstaan hebben gekregen, zijn de Britse troepen aan beide zijden toch ook hevig in gevecht geweest. De Royal Schots en de Black Watch gaf geen terrein prijs alvorens er voor te hebben laten betalen. De verliezen van de

Duitsers schijnen, als gewoonlijk, hoog. De inspanning van de Duitsers om Grote Vierstraat te nemen is mislukt. Voor dit dorp werd de linie verdedigd door Camerons, die van 11 uur 's ochtends tot 's middags half vijf vochten als leeuwen en de golven van vijanden doodden die trachtten vooruit te komen. Vervolgens werd het bevel gegeven om op Vierstraat terug te keren. Maar de Camerons ontvingen dit bevel eerst drie uur later en vochten al die tijd door. Daarna trokken ze zich terug om zich aan te sluiten bij de rest van de linie. Later trachtte de vijand nog de linie bij Vierstraat door te drukken, maar de Engelsen en Schotten drongen hen met grote verliezen terug en maakten bij een krachtige tegenaanval gevangenen. De Engelse soldaten zijn vol lof over de Franse kameraden, die zo schitterend de Kimmel hebben verdedigd.

Londen, 27 april. De Times schrijft in een hoofdartikel: Het verlies van de Kimmelberg moet een ernstige terugslag hebben op de vernauwde boog om Ieper. Onze linie aan weerszijden van het Ieper-Komen-kanaal bij St.-Elooi houdt het goed uit, maar intussen moet men erkennen, dat Ieper zelf en de stellingen eromheen sterk bedreigd worden door het onbetwifelbaar succes van de vijand. We hebben herhaaldelijk laten uitkomen, dat, hoe dreigend de aanval tegen Ieper ook moge lijken, men altijd moet bedenken, dat de grote massa's van de vijandelijke strijdkrachten nog samengetrokken zijn in de grote nieuwe boog tussen Atrecht en de Avre en dat de slag nog niet ten volle hernieuwd is. Er moeten ernstige gevaren gelopen worden en de toestand verlangt de uiterste kalmte en de sterkste zenuwen, maar de gevaarlijkste plaats is nog altijd de linie van de Somme. Het kan zijn dat wij in het noorden gebied prijsgeven, maar terugtochten daar zouden niet onherstelbaar zijn. Daarentegen zou een geslaagde aanval van de vijand in de richting van Amiens, gevolgd door een vijandelijke stoot naar de mond van de Somme, ons van de hoofdmacht van de Fransen afsnijden. Dat doel van de Duitsers moet

tot elke prijs verhinderd worden en daarom moet het terugslaan van de vijand te Villers-Bretonneux op woensdag en donderdag als van het hoogste belang beschouwd worden. De taak van de geallieerden is te vechten om elke voet in het noorden, maar zich niet te laten afleiden van de noodzakelijkheid om hun linie aan weerszijden van de Somme voor Amiens in stand te houden.

De aanval op Oostende en Zeebrugge.

Londen, 26 april. Officieel. De admiraliteit deelt de volgende dagorder aan de vloot mede: "De lords van de admiraliteit wensen aan alle rangen, die betrokken zijn bij de dappere, goed geslaagde onderneming op de Belgische kust, hun hoge bewondering uit te spreken voor de volmaakte samenwerking, die ze aan de dag gelegd hebben en voor de grote vastberadenheid van ieder om de taak, die hem opgelegd was, tot een goed einde te brengen. De gedisciplineerde stoutmoedigheid en de bijzondere doodsverachting, betoond door hen, die de gevaarlijkste posten hadden, geeft aan deze onderneming een hoge plaats in de annalen van de koninklijke marine en zal een fiere herinnering zijn voor de familieleden van diegenen, die er sneuvelden".

Londen, 27 april. Reuter verneemt van gezaghebbende zijde, dat dat gedeelte van de jongste operatie, dat Oostende betrof, het gemakkelijkste was, theoretisch en, naar men verwacht had, ook praktisch. Het ongelukkige draaien van de wind waardoor de rookwolken in een andere richting gedreven werden, belemmerde echter grotelijks dit gedeelte van de operatie. Van Engelse zijde beweert men niet, dat de blokkadeschepen te Oostende hun doel bereikt hebben, ofschoon de verzandingstoestand daar het mogelijk maakt, dat zelfs nu die schepen ver van de mond van het kanaal gezonken zijn, er nuttige uitkomsten bereikt zijn.

Het Duitse communiqué over de gehele operatie is misleidend. Wat de Duitsers beweren is dat de duikbootoorlog van de operatie geen werkelijke hinder zal ondervinden. Inderdaad is een van de uitgangen van het kanaal versperd, maar is de uitgang te Oostende opengebleven, zodat de duikbootoorlog niet verhinderd zal worden, ofschoon hij werkelijk nadeel zal moeten ondervinden van het zinken van twee kruisers in de ingang van het kanaal bij Zeebrugge.

Wat de mate van de versperring betreft, is op officiële foto's duidelijk te zien dat op dat punt een volkomen versperring bereikt is. Er is geen vaargeul boven de gezonken schepen en men rekent, dat onder de gunstigste omstandigheden tenminste enige weken zullen moeten verlopen, voor het kanaal vrijgemaakt kan worden, zelfs afgescheiden van de vraag of dat werk niet belemmerd zal worden. De foto bewijst dat het zinken van een schip op 200 yards van de ingang van het kanaal betrekking heeft op de oude kruiser, die, naar erkend is, zijn bestemming niet kon bereiken.

Aangaande het gebeurde op het hoofd zijn nog geen uitvoerige berichten ontvangen, maar men kan zeggen dat de verliezen onder onze aanvallende troepen betrekkelijk gering zijn geweest. Het gehele totaal zal ver beneden de sterkte van de bemanning van een liniëschip blijven.

De oorlogstoestand. De aanval die de Duitsers dezer dagen ten oosten van Amiens hebben ondernomen, beschouwt het Britse weekoverzicht als een soort proefneming, een offensief, zoals de Fransen het uitdrukten, om de krachten van de vijand te sonderen – de vijand had zeer beperkte oogmerken gesteld, zegt het Londense overzicht, hij wilde zich in het bezit stellen van stellingen, die een gunstig uitgangspunt voor volgende operaties vormden.

Als een zodanige operatie beschouwen wij ook de verovering van de Kimmel. De Duitsers hebben zich daarmee in het bezit gesteld van een springplank.

Engelse correspondenten, zo vertelt ons Reuter, leggen er de nadruk op, dat het verlies van de Kimmel niet hetzelfde is als het verlies van de andere heuvels, die de Duitsers nog niet hebben bezet. Deze opmerking is op zichzelf niet erg verbluffend. Natuurlijk de Kimmelberg is de Kimmelberg, geen andere berg, en dat weet iedereen. Maar zo moet men die opmerking niet lezen. De verovering van de Kimmelberg door de vijand, zo laten de correspondenten er op volgen, brengt ook niet de ontruiming van Ieper mee.

De bedoeling van deze opmerkingen begrijpen wij zo, dat de verovering van de Kimmelberg, de eerste heuvel van de reeks, die zich naar het westen tot Cassel uitstrekt, het bezit van de rest van de heuvels in gevaar brengt, zonder hetwelk Ieper niet langer te houden zou zijn. Daarom geven de correspondenten in een voorzichtige vorm, waar de censuur geen aanstoot aan kan nemen, te kennen, gelijk men in het dagelijks leven wel eens iemand op een gevaar attent maakt door geruststellend te verzekeren, dat het allerergste voorlopig nog niet het geval is.

De tegenaanvallen, waarmee de geallieerden hebben gepoogd de Kimmel te nemen, zijn mislukt. Het Britse bericht maakte melding van gevechten bij Loker, Scherpenberg en De Klijte, waaruit blijkt dat de Duitsers aan de voet van de Kimmel nog verder zijn vooruit gekomen, hetgeen trouwens ook verder naar het noorden bij Voormezele het geval is, zodat ook nog voor de inneming van de rest van de heuvels, die westwaarts op de Kimmel volgen, Ieper toch al zeer sterk in de flank wordt bedreigd.

De Vlaamse medewerker van vrij België, Abraham Hans, heeft een bezoek gebracht aan het kamp der Belgische vluchtelingen te Uden in Noord-Brabant, waar 7000 uitgewekenen een onderkomen gevonden hebben. De heer Hans is er rondgeleid door dr. Lambrechts; aan het verslag, dat hij in Vrij België van zijn bezoek doet, ontlent hij het volgende:

– Hier gaan we eens binnen, zegt dr. Lambrechts, die me rondleidt.

En eensklaps sta ik in de gemeenschappelijke voorkamer van het oude vrouwenhuis. Men heeft de bejaarden uit de verschillende loodsen gehaald en ze samen onder één dak gebracht. De gehuwden hebben er hun eigen kamertje, de ongehuwden zijn in de mannen- of vrouwenafdeling.

Daar zitten de vrouwtjes.

– Dat is moederke van Visé, zegt dr. Lambrechts, en hij begroet een oudje van 93 jaar.

– Ja, van Visé, spreekt het moederke met gebroken stem. En de Duitsers hebben alles van mij verwoest en vernield. Ik heb niets meer.

De zin smooit in een snik en bij de herinnering aan de vreselijke dagen van augustus 1914 en de vernieling van het bevallig stadje aan de Maas, begint het vrouwtje te wenen.

– Als ge terugkeert, krijgt ge alles nieuw, troost dr. Lambrechts, de vriend van al deze bejaarden.

Joke moet komen. Zij is de oudste! 97 jaar! En ze verschijnt, nog goed te gang. "Al zijn de benen wat stijf, toch ga ik terug naar Berchem bij Antwerpen" verklaart ze op stellige toon.

– Met mij, hé Joke. Ik moet ook langs die kant weg! Zegt dr. Lambrechts.

– Ja... En meneer, dan dansen we nog een quadrille.

Daar zit vrouw Cloots. Die viert over enkele dagen haar gouden bruiloft. Ze is blind, maar haar nog krasse man leidt haar rond het kamp, al steunt hij zelf op een kruk. Die gouden bruiloft zal plechtig gevierd worden. Op de grote dag haalt een vigilante het echtpaar af en voert het naar de kerk, waar een dienst van dankzegging plaats zal hebben. Daarna ontvangst op het gemeentehuis en rijtoer door het kamp en ten slotte feest in het huis.

Een andere vrouw zegt me schreiend:

– Mijn zoon, meneer...

Daar denkt de ganse dag over. Haar jongen is krijgsgevangen in Duitsland, zit in het kamp van Giessen, en ze bewaart zijn kaarten als een relikwie.

Zo heeft ieder haar eigen verhaal van leed. O, wat was dat bezoek tragisch! Ouden van dagen, gewoon aan het eigen plaatsje in het huis, aan het dorpje, de straat in hun stad, nu verbannen, wachtend maar, gescheiden van zovelen, die geliefd zijn... En velen hebben hun wens niet meer vervuld gezien. Ze kwijnden, stierven stilletjes uit, werden dan een tijdje in het dodenhuis neergelegd, voor de laatste maal in de houten kerk gedragen... En de wagen kwam hen halen en familieleden en vrienden geleidden de overledenen naar de dodenakker, waarover ik reeds sprak. Voor die is de oorlog uit, en de rust gekomen.

De oude mannen... Ze zitten in groepjes samen. Allerlei types. Dagen en dagen moet men daaronder verkeren om ze te kunnen beschrijven.

Eén komt naar me toe.

– Ze zeggen, dat hij doorgebroken is, maar ik heb een gazet gekocht en het is niet waar!

Hij heeft het over het offensief.

– Neen, neen, het is niet waar, bevestig ik.

– Het zou toch te erg zijn! Zie, ik heb er niet van kunnen slapen en ik moest een gazet hebben en het zelf lezen. Nu ben ik weer gerust. Ik heb er ook onder gezeten.

– Onder de Duitsers?

Ja, ja. Ze kwamen in mijn huis en ik moest buiten en ben dan naar Holland gekomen, over de draad zulle, want hoe oud ik ben, ze konden mij niet houden. Neen, ze gaan niet winnen! Wij krijgen ons land weer.

O, die zucht naar vrijheid, dat verlangen terug te keren. En telkens als de lente komt en de velden tooit met nieuw leven, bruist dat verlangen ook heviger op. Dan ziet, ja dan voelt men de heerlijkheid van de eigen grond weer meer.

De Nieuwe Gentsche Courant schrijft in een artikel over Pieter Daens, het lid der Belgische kamer, wiens dood wij gemeld hebben, o.m. het volgende:

"Was hij een merkwaardig politieker, een origineel dagbladschrijver, een daadwerkelijk democraat, ook als Vlaamsgezinde was hij goed

gekend. Daens sprak bij alle gelegenheden Vlaams in de kamers, in zijn intiem zowel als in zijn openbaar leven, in zijn redevoeringen, in zijn ontelbare dagbladartikels, in zijn gehele zijn handel en wandel was hij door en door een Vlaming. Met priester Daens deed hij een van de eersten van op de tribune van ons parlement zijn stem weerklinken om recht te eisen voor het Vlaamse volk. Geen meeting hield hij of de Vlaamse eisen kwamen te berde. Geen krant verscheen onder zijn redactie of hij droeg in elk nummer de stempel van zijn Vlaamsgezinde overtuiging. Het wetsontwerp van de gebroeders Daens tot het verkrijgen van een Vlaamse hogeschool heeft hen onze dank verzekerd.

Ook tijdens de oorlog was Pieter Daens Vlaamsgezind gebleven. Hij was te oud, zijn ledematen te stram, zijn gezondheid te broos om hem toe te laten werkdadig aan de Vlaamse strijd mee te doen. Doch zijn weekblad De Werkman bevat iedere week een paar tussenzinnen, aan Daens eigen, waarin hij zijn vurige liefde voor de Vlaamse zaak uit. Zo verdedigde hij de geldigheid der diploma's aan de Vlaamse hogescholen uitgereikt, zo schreef hij dat hij zelf altijd activist geweest was.

In Pieter Daens verliest de christendemocratie haar leider en de Vlaamsgezinden uit het Aalsterse een krachtige morele steun."

Wij lezen in De Toorts:

in de zitting van 20 maart heeft de raad van Vlaanderen besloten:

1°. tot afschaffing van het nominaal begrip België en uitsluitende aanvaarding van de staatsnaam Vlaanderen (met 44 stemmen tegen 24 en 6 onthoudingen);

2°. dat Vlaanderen een eigen buitenlandse vertegenwoordiging zou bezitten (met 52 stemmen tegen 12 en 10 onthoudingen).